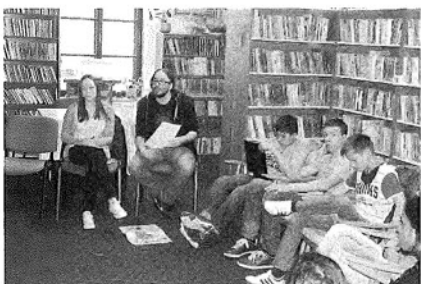

Obecní knihovna v Benešově nad Černou

Benešov nad Černou je obec na úpatí Novohradských hor, odkud mnozí turisté vyrazí objevovat krásy této lokality. Je to místo s bohatou historií (v dávných dobách tu procházela obchodní stezka z Freistadtu přes Nové Hrady až do Weitry). Na náměstí najdeme kostel sv. Jakuba Většího – jeho gotická kaple pochází již z roku 1311 a můžeme zde také obdivovat obraz „Ukřižovaného“ od Petra Brandla. Na prázdniny sem jezdil za svým strýcem spisovatel Adalbert Stifter a narodil se zde německy píšící spisovatel Josef Gangl.

Jak je vidět z předchozích řádků, Benešov byl převážně německou obcí. Od roku 1881, kdy se stal městem, nesl až do roku 1945 přídomek „Německý“. Po skončení války a odsunu většiny německého obyvatelstva byl tento název změněn a obec přejmenována na Benešov nad Černou. Odsunutí obyvatelstvo bylo nahrazeno českými a slovenskými reemigranty z Rumunska a také Čechy z vnitrozemí.

Život v Benešově se výrazně proměnil v druhé polovině 20. století. Vznikem „železné opony“ se obec, která ležela nedaleko hranic s Rakouskem i Německou spolkovou republikou, dostala „na konec světa“. Obyvatelé většinou pracovali jako zemědělci na státních statcích nebo v lese (česko-slovenské státní lesy). Do některých lokalit ale směli jen ti „prověření“. Mnozí lidé také dojížděli za prací do blízké Kaplice. Nedaleko – v obci Černé Údolí – sídlila posádka pohraničnicků, která měla za úkol střežit západní hranici našeho státu.

První poválečná léta nebyla jednoduchá. Přesto byla ve vsi již brzy po osvobození otevřena veřejná knihovna. Zpočátku nesla název *Obecní knihovna*, časem se proměnila na *Místní lidovou knihovnu* a od roku 1970, kdy se stala profesionální knihovnou, změnil její název na *Středisková knihovna*. Poslední proměna nastala v 90. letech minulého století, kdy se vrátila k původnímu názvu *Obecní knihovna*.

Po nástupu profesionální knihovnice paní Marie Augustinové se činnost knihovny výrazně zkvalitnila. Brzy se stala významným kulturním střediskem obce. Vedle svého běžného provozu poskytovala benešovská knihovna metodickou pomoc střídavě přibližně devíti knihovnám ve svém okolí. Kuriozitou byla knihovna v Černém Údolí, která byla umístěna „na rotě“, a vstup měli povolen pouze lidé s prověřením. Například metodička z Okresní knihovny v Českém Krumlově tam nikdy nesměla vstoupit. Další raritou benešovské knihovny bylo její časté stěhování – od roku 1976 do roku 1998 se stěhovala sedmkrát. Ani tyto

Foto archiv knihovny

změny neubraly nic na kvalitě její činnosti, což potvrzovala nejen spokojenost čtenářů, ale také účast v soutěži *Budujeme vzornou lidovou knihovnu*. V roce 1980 získala knihovna ocenění nejvyšší – Štít Ministerstva kultury ČSSR a titul „Vzorná lidová knihovna“. Když v roce 1997 střediskový systém v okrese Český Krumlov zanikl, stala se knihovnice pracovnící obecního úřadu. Oddělení metodiky a s ním i rozvoj výměnných souborů byly převedeny do knihovny v Českém

Krumlově. Další výrazné změny nastaly zavedením internetu a přechodem veškeré evidence knihovny do elektronické podoby pomocí systému Lanius, od roku 2008 pak došlo k dalšímu vylepšení a byl zahájen provoz systému Clavius.

V roce 2007 odešla Marie Augustinová do důchodu a na místo knihovnice nastoupila paní Růžena Lepšová, která velmi fundovaně a s přehledem navázala na činnost své předchůdkyně.

V současnosti je knihovna umístěna ve zrekonstruovaném historickém domě na náměstí. Je centrem kulturního dění v obci – a to nejen proto, že je jediným kulturním zařízením v místě, ale především zásluhou osobnosti knihovnice. Knihovna navíc funguje také jako turistické a informační středisko, poskytuje veřejně přístupný internet a nabízí prodej propagačních materiálů. Paní Lepšová, „Růženka“, jak ji oslovují mnozí její čtenáři, vede také obecní kroniku a má na starosti měsíční vydávání obecního zpravodaje. Je hlavní organizátorkou všech kulturních akcí, které se během roku v obci konají. Velmi dobře spolupracuje se školami a dalšími místními organizacemi. Nahlédnutím na webové stránky <http://www.infocentrumbenesovnc.cz/> si můžeme udělat přehled o rozmanitosti a šíři této činnosti.

Je samozřejmé, že se knihovna účastní většiny celostátních akcí – *Březen, měsíc čtenářů*,

Noc s Andersenem, Pasování prvňáčků na čtenáře, Den pro dětskou knihu... Ve své činnosti se ale také zaměřuje na regionální historii a současnost. K oblíbeným akcím patří besedy se spisovateli či cestovateli, na které přijíždějí zájemci ze širokého okolí. Velký úspěch mělo i posezení nad starými kronikami, a to nejen u starších občanů, kteří využili příležitosti ke vzpomínání, ale i u mladé generace, která se dozvěděla zajímavosti ze života svých blízkých. Největší senzaci v poslední době vzbudila beseda s ředitelem Múzea Fotoateliéru Seidel v Českém Krumlově panem Petrem Hudičákem o nalezených skleněných fotografických deskách, které byly objeveny v jednom benešovském domě. Desky byly převezeny do Múzea Fotoateliéru Seidel, kde byly vyčištěny a kde také prošly procesem digitalizace. Na jejich záchranu se podílela i paní knihovnice. Ukázalo se, že se pravděpodobně jedná o rodinné snímky, které před válkou pořídil místní lékař MUDr. Theodor Dick. Byl to opravdu unikátní a nečekaný nálezk.

Aktivita paní Růženy Lepšové daleko přesahuje hranice obce. Od roku 2015 je lektorkou kurzů trénování paměti, vede Komunitní školu Benešov nad Černou, kde jsou zájemcům nabízeny lekce zaměřené na rozličné výtvarné techniky, zajišťuje Virtuální univerzitu třetího věku a také jazykové kurzy (výuka angličtiny a němčiny).

Je třeba také připomenout dobrou spolupráci nejen s obecním úřadem, ale i s blízkou Městskou knihovnou v Kaplici a pověřenou knihovnou v Českém Krumlově.

Co říct závěrem? Snad jen tolik, že díky takovým lidem, jako je paní Růžena Lepšová, se lidé rádi do knihovny vrací. Vědí, že zde vždycky najdou pochopení, radu a pomoc. Nezbyvá než jí popřát hodně sil a dobrých nápadů...

DO ČÍSLA PŘÍSPĚLI

Dagmar Kopřivová – Městská knihovna Tišnov • **Mgr. Jíří Kotouček** – Technologické centrum AV ČR, Praha • **Mgr. Dagmar Marušáková** – Krajská knihovna Františka Bartoše Zlín • **Hana Matějčková** – Středočeská vědecká knihovna v Kladně • **Mgr. A. Bc. Petr Nagy** – literární kritik; Národní knihovna ČR • **Mgr. Věra Ondříčková** – PR specialista a lektorka komunikace • **Mgr. Helena Orálková** – Knihovna Jiřího Mahena, Brno • **Jiří Walker Procházka** – spisovatel, scenárista • **Mgr. Klára Smolíková** – spisovatelka, scenáristka a lektorka • **PhDr. Karel Sosna** – bývalý ředitel Parlamentní knihovny, Praha • **Mgr. Iva Stluková** – Městská knihovna Beroun • **Robert Štěrba** – TurboConsult s. r. o. • **Mgr. Miroslava Šudomová** – Památník písemnictví na Moravě • **prof. PhDr. Jiří Trávníček, M. A.** – Ústav pro českou literaturu AV ČR, Brno • **Daniela Wimmerová** – Sekce pro venkovské knihovny SKIP ČR • **Mgr. Petra Žabičková** – Moravská zemská knihovna v Brně